

ကျောင်းအဖွဲ့ နှစ်ပတ်ပတ်

အဖွဲ့ကြီး

မေတ္တာရှင် (ရွှေပြည်သာ)

ကျောင်းအမနတ်သမီး

အလှကြီး

မေတ္တာရှင် (ရွှေပြည်သာ)

ပုံနှိပ်ပတ်တမ်း

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ်

▶ ၃၂၀၇၁၄၀၆၁၀

ပျက်နှာပုံခွင့်ပြုချက်အမှတ်

▶ ၃၂၀၇၄၅၀၆၁၁

ထုတ်ဝေသူ

▶ ဦးကျော်ဆန်း (ရဲအောင်စာပေ)

ပုံနှိပ်သူ

▶ ကာလာဝံပုံနှိပ်တိုက်

၁၈၄၊ ၃၀လမ်း၊ ပန်းဘဲတန်း၊ ဗြိတိသျှ
ရန်ကုန်မြို့။

ကွန်ပျူတာစာစီနှင့်ဒီဇိုင်း

▶ ယုနီကွန်ပျူတာ (၅၀၀၇၄၀)

ထုတ်ဝေခြင်း

▶ အုပ်ရေ ၃၀၀၀၊ ပထမအကြိမ်

၂၀၀၆ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ

ပြန်ဆိုရေး

▶ မန္တလေးကျောင်း၊ ချင်းတွင်းလမ်း

ရွှေပြည်သာမြို့၊ ပုန်း ၀၉၅၀ ၁၆၆၆၃

စာနိဂုံး

▶ ၁၃၀ ကျပ်

နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

သုံးလောကထွဋ်ထား မြတ်စွာဘုရားသည် သူ၏ဇာတိဖြစ်သော ကပိလဝတ်ပြည် နိဂြောဓါရုံကျောင်း မှာ သီတင်းသုံးနေတော်မူစဉ် ကျောင်းအမဖြစ်လာမည့် ရောဟိဏီအမည်ရှိ ခတ္တိယနွယ်ဝင် သတို့သမီးကို အကြောင်းပြု၍ ဤဒေသနာတော်ကို ဟောကြားတော်မူခဲ့လေသည်။

ရှင်အနုရုဒ္ဓါမထေရ်သည် နောက်ပါရဟန်းငါးရာနှင့်အတူ ကပိလဝတ်ပြည်သို့ ကြွလာတော်မူသောအခါ ရှင်အနုရုဒ္ဓါ၏ဆွေတော်မျိုးတော်များသည် ရှင်အနုရုဒ္ဓါအား လာရောက်ဖူးမြော်ကန်တော့ကြပြီး ဒါနမှု၊ သီလမှု၊ ဘာဝနာမှုများပြုကြလေသည်။ ဤသို့ ရှင်အနုရုဒ္ဓါမထေရ်အား လာရောက်ဖူးမြော်ကန်တော့ကြသူများတွင် နမတော်တစ်ဦးဖြစ်သော ရောဟိဏီကိုမတွေ့မြင်သဖြင့် ရောဟိဏီ လာရောက်မဖူးမြော်ခြင်းအကြောင်းကို မေးမြန်းလေသည်။

ထိုအခါ ဆွေတော်မျိုးတော်များက ရောဟိ
 ဏီသည် ကုဋ္ဌနူနာရောဂါစွဲကပ်နေပြီး တစ်ကိုယ်လုံးရှိ
 စက်ဆုတ်ဘွယ်ရာအနာများကြောင့် လူမြင်မခံဝံ့ ရှက်
 ရွံ့သဖြင့် လာရောက်မဖူးမြော်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း လျှောက်
 တင်ကြလေသည်။ ဤသို့ လျှောက်တင်ကြသောအခါ
 ရှင်အနုရုဒ္ဓါက ရောဟိဏီအား သူမ၏ မမြင်ဝံ့စရာအနာ
 များကို အဝတ်သင်တိုင်းခြုံလွှာများ ခြုံလွှမ်းဖုံးကွယ်စေ
 ပြီး သူ့ထံခေါ်ဆောင်လာကြရန် မိန့်ကြားလေသည်။ ရော
 ဟိဏီလည်း နောင်တော်ရှင်အနုရုဒ္ဓါ၏စကားကို မပယ်
 ရှားသာသဖြင့် အနာများကို အဝတ်သင်တိုင်းများ ဖုံး
 ကွယ်ကာ ရှင်အနုရုဒ္ဓါကို လာရောက်ဖူးမြော်ကန်တော့
 လေသည်။

ရောဟိဏီကို တရားဓမ္မဆေးဖြင့် ကုသပေး
 လိုသဖြင့် ခေါ်ယူလိုက်သော ရှင်အနုရုဒ္ဓါသည် ရောဟိ
 ဏီရောက်လာသည်နှင့် အကျိုးတရားမှန်သမျှသည် အ
 ကြောင်းတရားကြောင့်သာဖြစ်သည်ဟု အစချီပြီး အကု
 သိလ်ကြောင့်ဖြစ်သောမီးကို ကုသိုလ်ရေးဖြင့်ငြိမ်းသတ်

သည်။ ရောဟိဏီ ယခုခံစားနေရသော ကုဋ္ဌနူနာရောဂါ
သည် အတိတ်ကပြုခဲ့သော အကုသိုလ်ကြောင့်ဖြစ်ရ
သည်ဟုဆိုကာ ဆက်လက်မိန့်ကြားသည်မှာ-

ဒါနမူများတွင် ကျောင်းအလှူဒါနသည်
ကောင်းကျိုးအများဆုံးဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ရောဟိဏီ၏
ကိုယ်ပိုင်ငွေဖြင့် ဆွမ်းစားကျောင်းဆောင် ဆောက်လုပ်
လှူဒါန်းပါက အတိတ်ကပြုခဲ့သော အကုသိုလ်များကို
ကုသိုလ်က အနိုင်ရပြီး ယခုခံစားနေရသော ရောဂါဝေ
ဒနာများ သက်သာပျောက်ကင်းသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း
လမ်းညွှန်အကြံပြုလေသည်။ ရောဟိဏီလည်း ရှင်အနု
ရဒ္ဒါ၏ ဩဝါဒအတိုင်း မိမိပိုင်လက်ဝတ်ရတနာ ဒွါဒယာ
များကို ထုခွဲရောင်းချပြီး ကျောင်းကြီးတစ်ဆောင် ဆောက်
လုပ်လှူဒါန်းလေသည်။

ဆွမ်းစားကျောင်းကြီးဆောက်လုပ်နေစဉ်
ရောဟိဏီသည် နေ့စဉ်ရက်ဆက် ကျောင်းပေါ်တွင် တံ
မြက်စည်းလှည်း၊ ကျောင်းအောက်ထပ် သံဃာတော်များ
ဆွမ်းစားရန်နေရာများကို ရှင်းလင်းသန့်စင်ကာ နေရာ

ထိုင်ခင်းများစီစဉ်ခင်းကျင်းခြင်း၊ သောက်သုံးရေများ မပြတ် ဖြည့်တင်းခြင်း၊ ကုဋီအိမ်သာများ နေ့စဉ်ဆေးကြောသန့်စင်ခြင်း စသော သန့်ရှင်းရေးကုသိုလ်၊ ဝေယျာဝစ္စကုသိုလ်များကို တစ်နေ့မပြတ် နိစ္စပတ်ပြုလုပ်လေ့သည်။

ဤ သန့်ရှင်းရေးကုသိုလ်၊ ဝေယျာဝစ္စကုသိုလ်သည် အလွန်ထူးခြားပြီး အကျိုးပေးအားကောင်းသောကုသိုလ်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ထိုကဲ့သို့သော ကုသိုလ်မျိုးကို တတ်စွမ်းနိုင်သမျှ ပြုစေလိုသည်။ ရန်ကုန်မြို့ရှိ မိသားစုတစ်စုမှ အမျိုးသမီးကြီးတစ်ဦးကို တွေ့ဖူးသည်။ နာမည်က ဒေါ်မြင့်ကြည်ဖြစ်သည်။ ရန်ကုန်သို့ မပြောင်းလာမီက နယ်ရှိ ရွာလေးတစ်ရွာမှာ နေထိုင်ကြသည်။

သူတို့မိသားစုသည် ရွာမှာနေစဉ်က အလွန်ဆင်းရဲကြသည်။ သို့သော် ထူးခြားစွာ သူတစ်ပါးမယူလိုသော ကုသိုလ်ကို ယူလေ့ရှိကြသည်။ ဥပုသ်နေ့များတွင် ဥပုသ်ကျောင်းမှ ညစ်ပတ်ပေကျံ့နေသော ကုဋီအိမ်သာများကို မိသားစုတစ်စုလုံး ဆေးကြောသန့်စင်ပြီး သန့်ရှင်း

ရေးကုသိုလ်ပြုကြသည်။ အတိတ်မှ အကုသိုလ်ကံက ဖိနှိပ်ထား၍ ကောင်းကျိုးပေးချိန်မတန်သေးသဖြင့် ဆင်းရဲ နေဆဲဖြစ်သည်။

ရွာတွင် အလုပ်အကိုင် အဆင်မပြေသည့် အဆုံး တစ်ရွာမပြောင်း သူကောင်းမဖြစ်ဆိုသကဲ့သို့ ရေကြည်ရာမြက်နုရာ ရန်ကုန်မြို့သို့ စွန့်စားပြီး လုပ်ကိုင် စားသောက်ကြရန် ဆုံးဖြတ်ပြီး ရွာဦးကျောင်းဆရာတော် ထံ သွားရောက်ကန်တော့ နှုတ်ဆက်ကြသည်။ ထိုအခါ ဆရာတော်က သူတို့မျှော်လင့်မထားသော စကားဆန်း တစ်ခွန်း ပြောလေသည်။

ဆရာတော်က-

“ဟဲ့ မြင့်ကြည်၊ နင်တို့ဟာ သူများမလုပ်တဲ့ ကုသိုလ်တွေ လုပ်ထားကြတယ်၊ ကုဇီသန်ရှင်းရေးဆိုတာ လူတိုင်းမလုပ်ကြဘူး။ မာန်မာနတရားတွေကြောင့် လူ တိုင်း မလုပ်နိုင်ကြဘူး။ နင်တို့လုပ်ထားတဲ့ အဲဒီကုသိုလ် ဟာ အားကောင်းတယ်။ နင်တို့ကို ငါ နိမိတ်ဖတ်လိုက် မယ်။ နင်တို့ ရန်ကုန်ရောက်ရင် ငွေခွဲကြေးခွဲ၊ ရွှေခွဲ

ငွေနဲ့၊ တိုက်နဲ့ကားနဲ့ ချမ်းချမ်းသာသာနေရမယ်”

ဒေါ်မြင့်မြင့်ကြည်တို့သည် “ငါတို့တော့ မထူးပါဘူး၊ ဆရာတော်က စိတ်ချမ်းသာအောင်ပြောတာပါ” ဟု ခပ်ပေါ့ပေါ့တွေးပြီး မေ့မေ့ပျောက်ပျောက်သာ သဘောထားလိုက်သည်။

စာဖတ်သူများအနေနှင့် ထိုကဲ့သို့သော ကုသိုလ်မျိုးကို ကြံသည့်အခါတိုင်း ပြုစေလိုသည်။ စာရေးသူကိုယ်တိုင် ထိုကဲ့သို့သော သန့်ရှင်းရေးကုသိုလ်ကို ပြုဖူးသည်။ သင်္ဘောတစ်စီးပေါ်မှာဖြစ်သည်။ တစ်ခါက ဧရာဝတီတိုင်းသို့ ရန်ကုန်မှ သင်္ဘောစီးပြီးသွားဖြစ်သည်။ သုံးထပ်သင်္ဘောကြီးဖြစ်သည်။ ဘိုကလေးမြို့အရောက်တွင် ဒုတိယတန်းရို သင်္ဘောအိမ်သာခန်း ခြောက်ခုလုံး ရေပြတ်လပ်ပြီး ခြေနင်းခုံနေရာအနှံ့တွင် အညစ်အကြေးများဖြင့် အနံ့ဆိုးများ တထောင်းထောင်းထကာ ညစ်ပတ်ပေကျုံး နှလေတော့သည်။ သင်္ဘောပေါ်ရှိ ရဟန်းရှင်လူခရီးသည်များအားလုံး ဆင်းရဲဒုက္ခဖြစ်ကြရတော့သည်။

စာရေးသူလည်း အနားရို သင်္ဘောတစ်စီးထံ

မှ ရေပုံးတစ်ခုကိုတူးပြီး မြစ်ထဲမှရေများကိုခပ်ကာ အိမ်သာအားလုံးကို သန့်ရှင်းရေးပြုလုပ်လိုက်သည်။ အိမ်သာထဲရှိ အညစ်အကြေးများမှာ ပွစိတက်နေပြီး သင်္ဘောပေါ်ရှိ လူရောရဟန်းပါ ဒုက္ခရောက်နေကြသော်လည်း သန့်ရှင်းရေးကုသိုလ်ယူမည့်သူ မရှိကြချေ။ သူတစ်ပါးစွန့်သော အညစ်အကြေးများကို ငါဟော့မလုပ်နိုင်ဘူးဆိုသောစိတ်ဖြင့် နေသာသလိုနေကြလေသည်။ ထိုအလုပ်မျိုးကိုလုပ်ခြင်းသည် အောက်တန်းကျသောအလုပ်ဖြစ်သည်ဟု အထင်ရောက်နေကြသည်။ မာန်မာနတွေဖြစ်သည်။ ငါအစွဲတွေဖြစ်သည်။ အမှန်အတိုင်း ဆင်ခြင်ကြည့်လျှင် အမြဲတမ်းဖြစ်ပျက်နေသော ဤခန္ဓာကိုယ်တွင် ငါဆိုသည်မှာ မရှိပေ။

စာရေးသူကိုယ်တိုင် မြစ်ထဲမှရေများကို ခပ်ပြီး ဆေးကြောသုတ်သင်နေသည်ကိုမြင်ရသော နှစ်ဆယ့်ငါးနှစ်အရွယ် ဦးဇင်းတစ်ပါးလည်း ဝင်ရောက်ကူညီလေသည်။ အိမ်သာအခန်းအားလုံးကို ဆေးကြောသန့်စင်ပြီး ရေလှေများကိုလည်း ရေအပြည့်ခပ်ဖြည့်လိုက်သည်။ ခရီး

သည်များအားလုံးလည်း စိတ်ချမ်းသာသွားကြလေတော့သည်။ သန့်ရှင်းရေးကုသိုလ်ဖြစ်သည်။ ဒေါ်မြင့်ကြည်တို့အကြောင်းကို ဆက်ပါဦးမည်။

“တကယ့်ကို အံ့ဩစရာပါဘုရား၊ တပည့်တော်မ ရန်ကုန်ကိုပြောင်းလာပြီးတဲ့အခါ အိမ်ထောင်ကျပါတယ်ဘုရား၊ တပည့်တော်မနဲ့ အိမ်ထောင်ကျသူဟာ သာမန်အလုပ်သမားတစ်ယောက်ပါပဲ။ အိမ်ထောင်ကျပြီး သိပ်မကြာဘူး၊ တပည့်တော်မရဲ့အိမ်သားဟာ နိုင်ငံခြားသင်္ဘောသားဖြစ်သွားပါတယ်။ ငွေကြေး ဘာမှမကုန်လိုက်ရပါဘူး။ အဲဒီအချိန်ကစပြီး စီးပွားတက် ချမ်းသာလာတာ၊ တိုက်နဲ့ကားနဲ့နေရတဲ့အထိဖြစ်လာတာ အရှင်ဘုရား စာချခဲ့တဲ့ကျောင်းရဲ့ ဦးဆောင်အလှူရှင်ပါဘုရား၊ အခု လှိုင်မြို့နယ်မှာ နေပါတယ်ဘုရား။”

သန့်ရှင်းရေးကုသိုလ်၏ အကျိုးတရားသည် မည်မျှ အကျိုးပေးသန်လိုက်ပါသနည်း။ ဧရာဟိဏီသည်လည်း ထိုကဲ့သို့ပင်။ ကျောင်းစဆောက်သည့်အချိန်မှစ၍ နေ့စဉ်ရက်ဆက် ဝေယျာဝစ္စကုသိုလ်များ၊ သန့်ရှင်းရေး

ကုသိုလ်များပြုလုပ်သည့်အတွက် သူမ၏ ကုဋ္ဌနူနာရောဂါ
 ကြောင့်ဖြစ်ရသော အနာစိုများသည် တဖြေးဖြေးနှင့်
 ညှိုးနွမ်းခြောက်သယောင်းလာသည်မှာ ရောဂါ၏ သုံးပုံ
 နှစ်ပုံခန့် ပျောက်ကင်းသွားလေသည်။ ရောဟိဏီလည်း
 မိမိ၏ အတိတ်အကုသိုလ် အကျိုးပေးကံကြောင့်ဖြစ်ရ
 သော စိတ်ဆင်းရဲမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှုဒုက္ခများကို ပစ္စုပ္ပန်
 ကုသိုလ်ကံဖြင့် အဖတ်ဆယ် ချေဖျက်၍ရမှန်း ကိုယ်တိုင်
 သိမြင်လာရပြီး ယုံကြည်မှုသဒ္ဓါများ တိုးပွားလာကာ ကိုယ်
 စိတ်နှစ်ပါး ချမ်းသာရတော့သည်။

ဤကဲ့သို့ဖြင့် ဆွမ်းစားကျောင်းကြီး ဆောက်
 လုပ်ပြီးစီး၍ ရေစက်ချပွဲကြီးတွင် မြတ်စွာဘုရားရှင်ကိုယ်
 တော်တိုင်ကြွရောက်ပြီး သာဓုအနုမောဒနာတရား ချီး
 မြှင့်လေသည်။ ဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာအဖွင့်နိဒါန်းတွင်
 “ကောဒိဗော ဣမံဒေသနာ သတ္တာ”ဆိုသော ဂါထာ
 တော်အတိုင်း ဘုရားရှင်က တရားဟောကြားရင်း-

“ချစ်သမီး ရောဟိဏီ၊ သင် ယခုလို ကုဋ္ဌ
 နူနာရောဂါ စွဲကပ်ခြင်းရဲ့အကြောင်းကို သိသလား”ဟု

မေးရာ ရောဟိဏီက-

“မသိပါဘုရား”

“ချစ်သမီး သင်ဟာ အတိတ်ဘဝက ဒေါသ
မာနကြီးတဲ့ မိဖုရားကြီးတစ်ဦးဖြစ်ခဲ့တယ်”

ဟု အစချီပြီး ရောဟိဏီ၏ အတိတ်ဘဝ
အကြောင်းကို ဟောတော်မူပါသည်။

ရောဟိဏီသည် အတိတ်ဘဝက ဗာရာဏသီပြည်ရှင်မင်း၏ မိဖုရားကြီးတစ်ဦးဖြစ်ခဲ့ပြီး ဒေါသအလွန်
ခက်ထန်ကာ မာနကြီးသူတစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ တစ်နေ့
တွင် ဗာရာဏသီမင်းကြီးသည် ကချေသည်မတစ်ဦးကို
စွဲလန်းနှစ်သက်နေသည်ကိုသိရသော် ပြင်းစွာအမျက်
ထွက်ပြီး ကချေသည်မကိုလည်း မနာလိုဝန်တိုမှုများ
ဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် မိဖုရားကြီးသည် ကချေသည်
၏အလှကို ပျက်စီးစေရန်အကြံဖြင့် ကချေသည်မ၏
အဆောင်ကိုင်မင်းချင်းအား အနနည်းဖြင့်တစ်မျိုး၊ အ
ကြမ်းနည်းဖြင့်တဖုံ၊ ဖြားယောင်းခြိမ်းခြောက်ပြီး ကချေ

သည်မ၏ အဝတ်အစား အသုံးအဆောင်နှင့် အိပ်ယာ နေရာများကို ခွေးလှေးယားသီးမှုန့်များ ဖြူးထားစေသည်။ ထို့ကြောင့် ကချေသည်မသည် ယားယံသောအနာများ ဖြစ်ပေါ်ကာ ကုတ်ရင်းဖဲရင်း ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက်ဖြစ်ရလေ တော့၏။ ဤသို့ ဒေါသနှင့်မာနအရင်းခံပြီး သူတစ်ပါး ပျက်စီးစေရန်ပြုခဲ့သော အကုသိုလ်ကံကြောင့် ယခုဘဝ တွင် ကုဋ္ဌနူနာစွဲကပ်ရခြင်းဖြစ်သည်ဟု မိန့်ကြားလေ သည်။

ဘဝဆိုသည်မှာ အချိန်ပိုင်းလေးသာ ဖြစ် သည်။ တိုတောင်းလှသောဘဝလေး ရလာခိုက်တွင် မိမိကြောင့် သူတစ်ပါးစိတ်ဆင်းရဲရလေအောင် မလုပ်မိ ကြစေရန် အထူးဂရုပြုကြရမည်ဖြစ်သည်။ ဘုရားရှင် အဆက်ဆက်က အမျက်ဒေါသနှင့် မာန်မာနကို မိမိ သန္တာန်မှ လုံးဝစွန့်ပယ် ဖျောက်ဖျက်ပစ်ကြရန် ဟော ကြားခဲ့သည်။ သံယောဇဉ်ကြိုး တရားဆိုးတွေကို ဖြတ် တောက် လွန်မြောက်စေရမည်၊ ရုပ် နာမ်ခန္ဓာအပေါ်တွင် ကိလေသာနှင့် တွယ်တာကပ်ငြိမှုမရှိသောသူသည် ဆင်း

ရဲမှုများမှ လွတ်ကင်းချမ်းသာမည်ဟု ဟောမြွက်လေသည်။ တရားအဆုံးတွင် ရောဟိဏီသည် သောတာပန်တည်သွားပြီး နူနာရောဂါ လုံးဝပျောက်ကင်းသွားကာ အသားအရေများလည်း ရွှေအဆင်းကဲ့သို့ ဝင်းပသွားလေတော့သည်။

မြတ်စွာဘုရားရှင်က ရောဟိဏီအား-

“ချစ်သမီး၊ ဒေါသနဲ့ မာန်မာန်ကို စွန့်ပယ်ဖျောက်ဖျက်ပစ်ရမယ်”

တစ်စုံတစ်ယောက်ကို အမျက်ထွက် စိတ်ဆိုးပြီး ရန်ငြိုးနှင့်သေလျှင် အပါယ်ငရဲသို့ ကျသွားသည်။ ဒေါသသည် ထိုမျှလောက်ထိ စွမ်းသည်။ သတ္တဝါတို့တွင် ဒေါသစိတ် များသည်ထက်များလာလျှင် ကမ္ဘာပေါ်တွင် လက်နက်ဘေးကြီးဆိုက်သည်။ ကြီးကျယ်သော စစ်ပွဲကြီးများဖြစ်ပွားပြီး ကမ္ဘာကြီး ပျက်စီးသွားနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ယနေ့ ကမ္ဘာအနှံ့ဖြစ်ပွားခဲ့သော စစ်ပွဲများ၏ အဓိကအကြောင်းရင်းသည် ဒေါသကြောင့်ဖြစ်လေသည်။

ဒေါသတရားများ ပို၍များလာလျှင် ကမ္ဘာ
 လောကကြီးတွင် ရေလွှမ်းမိုးပြီး ကမ္ဘာပျက်စီးသွားရလေ
 သည်။ ကမ္ဘာဖျက်ရေဆိုသည်မှာ ဒေါသက ဖန်တီးခြင်း
 ဖြစ်သည်။ ဒေါသကြောင့် အသက်ပါဆုံးရှုံးသွားရသူ နှစ်
 ယောက်အကြောင်းကို ဘင်ပြလိုသည်။

ပထမတစ်ဦးမှာ အမျိုးသားတစ်ယောက်
 ဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ်လူမျိုး ပါလီမန်အမတ်တစ်ယောက်
 ဖြစ်သည်။ ဆရာဝန်လည်းဖြစ်သည်။ တစ်နေ့တွင် ပါလီ
 မန်အစည်းအဝေး၌ နိုင်ငံရေးကိစ္စတစ်ခုနှင့်ပတ်သက်ပြီး
 အမတ်တစ်ယောက်နှင့် အငြင်းအခန်ဖြစ်ကြလေသည်။
 ငြင်းကြခုန်ကြရင်း ဆရာဝန်ပါလီမန်အမတ်သည် ဒေါသ
 ထွက်လာပြီး လက်သီးလက်မောင်းတန်း အော်ဟစ်ငြင်း
 ခုန်သည်အထိဖြစ်လာပြီး အစည်းအဝေးခန်းမထဲမှာပင်
 ပက်လက်လန် လဲကျ သေဆုံးသွားလေသည်။ ဒေါသမီး
 လောင်ပြီးသေဆုံးခြင်းကြောင့် ငရဲတွင် ခံရပေဦးမည်။

ဒေါသဆိုသော ကိလေသာမီးသည် အလွန်
 ပင် ပူလောင်ပြင်းထန်လှသည်။ လူတစ်ယောက် ဒေါသ

ဖြစ်လာပြီဆိုလျှင် မျက်နှာကြီးနီရဲပြီး အလွန်ကြောက်စရာကောင်းသွားသည်။ ဒေါသဖြစ်ဆဲအချိန်တွင် နှလုံးသွေးများသည်လည်း မည်းနက်သွားသည်။

နောက်တစ်ဦးမှာ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ မန္တလေးမြို့ စိန်ပန်းရပ်ကွက်မှဖြစ်သည်။ ဖြစ်စဉ်အကျဉ်းမှာ တစ်နေ့တွင် သူမ၏သားလေးတစ်ဦးသည် တီဗွီကြည့်ရင်း တခြားကလေးတစ်ဦးနှင့် ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားကြသည်။ ရန်ဖြစ်ကြရင်းနှင့် တစ်ဘက်ကလေးက ခဲတံချွန်သောခါးလေးနှင့်ရမ်းလိုက်ရာ သူမသားလေး၏လက်မောင်းကို အနည်းငယ်မျှထိသွားပြီး သွေးအနည်းငယ်ထွက်သွားသည်။ ကလေးများမှာ ကိုးနှစ်ဆယ်နှစ်အရွယ်ဖြစ်သည်။ ခါးထိသွားသောကလေးက သူ့အမေကို သွားတိုင်သောအခါ အမေဖြစ်သူက ဒေါသထွက်ပြီး “ငါ့သားကို လုပ်တဲ့ကောင်လေး၊ ငါ့ကိုယ်တိုင်သတ်မယ်”ဆိုပြီး လက်သီးနှစ်ဘက်ကို ကျစ်ကျစ်ပါအောင်ဆုပ်ကာ ခဲတံချွန်သောခါးကိုင်ထားသည့်ကလေးထံ အပြေးသွားသည်။ ကလေးလည်း ကြောက်လန့်ပြီး သုတ်ချေတင်တော့

သည်။ ဓါးသမားကောင်လေးက ရှေ့မှနေပြီး သူ့အိမ်သို့ ထွက်ပြေးသည်။ ဓါးထိခံထားရသောကလေး၏ အမေက နောက်က အတင်းလိုက်သည်။ ဓါးသမားကလေး အိမ်ထဲဝင်အပြေးတွင် နောက်မှ ထပ်ချပ်မကွာလိုက်လာသော ကလေးအမေမှာ အိမ်ပေါက်ဝအရောက် မှောက်လျက်လဲသွားသည်။ အချိန်ခဏကြာသည်အထိ ပြန်မထနိုင်သော အမျိုးသမီးကို ပတ်ဝန်းကျင်မှလူများက ထူမကြည့်လိုက်သောအခါ အသက်မရှိတော့။ ဒေါသကြောင့် တစ်ကိုယ်လုံးမည်းနက်ပြီး လက်သီးနှစ်ဘက် ကျစ်ကျစ်ပါအောင်ဆုပ်ထားရင်း သေနေလေပြီ။ ငရဲကျသွားချေပြီ။

“သံကိလိဋ္ဌ သံကိလေသာ”၊ ကိလေသာ ဆယ်ပါးဆိုသည်မှာ နှိပ်စက်တတ်သည်၊ ပူပန်စေတတ်သည်၊ မည်မျှအထိ ပူပန်စေတတ်၊ နှိပ်စက်စေတတ်ပါသနည်းဆိုပါမူ သေစေသည်အထိ ပူပန်စေတတ်၊ နှိပ်စက်စေတတ်လေသည်။ ဝိပဿနာတရားဆိုသည်မှာ ထိုသို့သောကိလေသာများ မပေါ်အောင်၊ ကိလေသာများ ကုန်အောင် သတ်သောတရားဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဝိပ

သနာတရား ရှုပွားသည်သို့သည်မှာ ကိလေသာများ မပေါ်အောင်၊ ကုန်အောင်သတ်ရန်အတွက် ရှုပွားရသော တရားဖြစ်သည်။

“ငါရိုတယ်၊ ငါသိတယ်”ဟုဆိုပြီး ထောင်လွှားခြင်းသည် မာနကိလေသာဖြစ်သည်။ မာနထောင်လွှားပြီဆိုလျှင် မည်သည့်လုပ်ငန်းမှ မအောင်မြင်ချေ။ ဒေါသ၊ မာနတို့နှင့်ပတ်သက်၍ သုဘလုလင်ဆိုသော ဘာသာခြားတစ်ယောက်က ဗုဒ္ဓကို မေးလျှောက်ဖူးသည်။

“မြတ်စွာဘုရား၊ လောကမှာ လူချင်းတူပါလျက် အချို့က ရုပ်ဆိုးကြပြီး၊ အချို့က ချောလှကြတာ ဘာကြောင့်ပါလဲဘုရား”

“သုဘလုလင်၊ ဒေါသကင်းပြီး မေတ္တာစိတ်ထားသူများဟာ ရုပ်ရည်ချောမောလှပပြီး၊ ဒေါသကြီးတဲ့ သူများဟာ ရုပ်ဆိုးတယ်”

ဂူတစ်ဂူထဲတွင် ခြင်္သေ့နှစ်ကောင် မအောင်းသကဲ့သို့ ဒေါသရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၊ ဒေါသကြီးသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်တွင် မေတ္တာဓါတ်မကိန်းပေ။ ပုသလောင်နေသော

မီးပုံမီးခဲအနားသို့ မည်သူမျှ မကပ်ချင်သကဲ့သို့ ဒေါသ ကိလေသာရှိသူ၊ ဒေါသကြီးသူအနားသို့ မည်သူမျှ မကပ် လိုကြပေ။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များ စီးပွားရေးလုပ်လျှင်လည်း မ အောင်မြင်၊ ဘာသာရေးလုပ်လျှင်လည်း မအောင်မြင်ချေ။

မြန်မာပြည်တွင် သံဃာတော် ငါးသိန်းခန့်ရှိ သည့်အနက် တိပိဋကတ်အောင်ပုဂ္ဂိုလ် (၁၂)ပါးသာ ရှိသည်။ တိပိဋကတ်အောင်ပုဂ္ဂိုလ် (၁၂)ပါးရှိသည့်အထဲ တွင် မင်းကွန်းဆရာတော်ကြီးသည် ကမ္ဘာသိ သာသနာ ပြုဆရာတော်ကြီးတစ်ဆူအဖြစ် ထင်ရှားသည်။ ဆရာ တော်ကြီးသည် ကမ္ဘာ့အဆင့်မီ သာသနာ့တက္ကသိုလ် ကြီးပွားကို ရန်ကုန်မြို့နှင့် မန္တလေးမြို့တို့တွင် တည်ထောင် ခဲ့သကဲ့သို့ စာသင်တိုက်ကြီးနှစ်ခုကိုလည်း တည်ထောင် တော် မူခဲ့သည်။ ရန်ကုန်မြို့တွင် တိပိဋကစာသင်သားများ စာမေးပွဲဖြေဆိုချိန်တွင် သီတင်းသုံးနိုင်ရန်အတွက် အ ဆောင်ကြီးတစ်ခုကိုလည်း တည်ထောင်ခဲ့သည်။

မင်းကွန်းတွင်လည်း ဓမ္မနာဒ ပထမပြန် စာသင်တိုက်ကြီးတစ်ခု၊ မလွန် ဆန်လှူအသင်းအတွက်

နှင့် စစ်ကိုင်းတစ်လျှောက်တွင်ရှိသော ကျောင်းပေါင်းများ
 စွာရှိ ရဟန်း သီလရှင်များအတွက် အဆောက်အဦးများ
 စွာကို မင်းကွန်းဆရာတော်ကြီးဦးဆောင်ပြီး တည်ထောင်
 ခဲ့လေသည်။ ကမ္ဘာ့ဂင်းနစ်မှတ်တမ်းစာအုပ်တွင် ဉာဏ်
 အကောင်းဆုံးလူသားအဖြစ် မှတ်တမ်းတင်ခြင်းခံရသည်။

မင်းကွန်းဆရာတော်ကြီးသည် အဘယ်
 ကြောင့် ထိရောက်အောင်မြင်စွာ သာသနာပြုနိုင်ပါသ
 နည်းဆိုလျှင် ဆရာတော်ကြီးတွင် ဒေါသမရှိ၊ ဒေါသကင်း
 ပြီး မေတ္တာဓါတ် အပြည့်ရှိသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

ဒေါသထွက်ခြင်းဆိုသည်မှာ လွယ်ကူသော
 အရာဖြစ်သည်။ တိရစ္ဆာန်များသည်လည်း လွယ်လွယ်
 ကူကူပင် ဒေါသထွက်တတ်ကြသည်။ ပြဿနာတစ်ခုကို
 မေတ္တာနှင့် ပြေလည်အောင်ဖြေရှင်းတတ်မှသာလျှင် အ
 မှန်တရားကို ရှာဖွေတွေ့ရှိနိုင်ပေမည်။ မာနနှင့်ပတ်သက်
 ၍လည်း သုဘလုလင်က ဘုရားရှင်ကို ဆက်လက်မေး
 လျှောက်ရာ-

“အရှင်ဘုရား၊ လူချင်းတူပါလျက် အချို့

ပုဂ္ဂိုလ်က အမျိုးယုတ်တယ်၊ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက အမျိုး
မြတ်တာ ဘာကြောင့်ပါလဲဘုရား”

“ချစ်သား သုဘလုလင်၊ ငါနှင့်ငါသာ နှိုင်းစ
ရာဆိုသလို၊ ငါသိ ငါရှိ ငါတတ်ဆိုသူတွေဟာ အမျိုး
ယုတ်တယ်၊ မာနကင်းပြီး ဂါရဝတရား နိဝါတတရား
ရှိသူတွေဟာ အမျိုးမြတ်တယ်”

ရှိခိုးသူနှင့် ရှိခိုးခြင်းခံရသူ ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးရှိရာ
တွင် ရှိခိုးခြင်းခံရသူ၌ ရှိခိုးခံထိုက်သော သီလ သမာဓိ
ပညာမရှိလျှင် အပြစ်ဖြစ်လေသည်။ အပါယ်ကျတတ်
သည်။ အစိုအသေပြု ရှိခိုးရာတွင် ရှိခိုးသူများ၌ ကုသိုလ်
ဖြစ်သည်။ အကျိုးရှိသည်။

အာယု - အသက်ရှည်ခြင်း

ဝဏ္ဏ - အဆင်းလှခြင်း

သုခ - ချမ်းသာခြင်း

ဗလ - ခွန်အားကြီးခြင်းဆိုသော အ
ကျိုးလေးမျိုးရသည်။ ထိုအကျိုးလေးမျိုးကို မာနကင်း

ပြီး ဂါရဝ နိဝါတတရားနှင့်ရှိခိုးသူတိုင်း ရရှိခံစားရသည်။

“သံယောဇဉ်ကြီး တရားဆိုး ပယ်ချိုးလွန် မြောက်ရာ”ဆိုသည်ကို ရှင်းပါမည်။ သံယောဇဉ်နှင့် မေတ္တာကို တချို့က ရောထွေးနေကြသည်။ ဘာမျှ မသက်ဆိုင်ပါ။ သံယောဇဉ်ဆိုသည်မှာ ပူလောင်မှု သက်သက်ဖြစ်သည်။ သောဘတဏှာနှင့် စွဲလန်းမှုကို သံယောဇဉ် ဟုခေါ်သည်။ ပူလည်း ပူလောင်စေသည်။ မေတ္တာသည်ကား အေးချမ်းသည်။ အေးချမ်းစေသည်။ စိတ်ချမ်းသာသည်။ စိတ်ချမ်းသာစေသည်။

တစ်ခါက မြိတ်မြို့ရှိ ကျောင်းတစ်ကျောင်းသို့ ဒကာတစ်ဦးရောက်လာကာ ကျောင်းရှိသံဃာများအား ကြက်ဆီထမင်းဆွမ်းကပ်လိုကြောင်း လျှောက်ထားသည်။ ကျောင်းရှိသံဃာမှာ (၅)ပါးသာရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ဒကာ လည်း (၅)ပါးစာသာ လာရောက်ကပ်လှူသည်။ ဆွမ်း စားချိန်အရောက်တွင် အာဂန္တုကိုယ်တော်တစ်ပါး ကြွ လာသည်။ ဆွမ်းက (၅)ပါးစာ၊ သံဃာက (၆)ပါး။ မည်ကဲ့သို့ ပြုကြမည်နည်း။ ကျောင်းထိုင်ဆရာဘော်ကြီး

က အငတ်ခံလိုက်သည်။ မိမိ မဘုဉ်းပေးပဲ အငတ်ခံ ပြီး တပည့်သားတွေကို ကျွေးနိုင်သည်မှာ တကယ် မေတ္တာဓါတ်အပြည့်ကြောင့်ဖြစ်သည်။

သံယောဇဉ်ဆိုသည်မှာ တဏှာ၊ အကုသိုလ် ဖြစ်သည်။ တဏှာနှင့်စွဲလျှင် အပါယ်ကျမည်။ သံယော ဇဉ်ထား၍ မည်သည့်ကောင်းကျိုးကိုမျှ မပေးပေ။ ထို့ ကြောင့် မိဘနှင့်သားသမီး၊ သားသမီးနှင့်မိဘ တစ်ဦး အပေါ်တစ်ဦး မေတ္တာနှင့်သာ စောင့်ရှောက်ကြရမည် ဖြစ်သည်။

ရုပ်နာမ်ခန္ဓာကို ကိလေသာနှင့် ဘွယ်တာ ကပ်ငြိမှုမရှိသူတွင် ဆင်းရဲဒုက္ခများကင်းစင်သည်။ ထို့ ကြောင့် မိမိ၏ခန္ဓာကို ကိလေသာအညစ်အကြေး ချေး ညှော်များမတင်ရှိစေဘဲ ရုပ်နာမ်မျှသာဟု သိကြရမည်။

တစ်ဦးကိုတစ်ဦး မြင်ကြရာတွင် အဆင်း ရုပ်နှင့် မျက်စိအကြည်ရုပ်တို့ တိုက်ဆိုင်ချိန်ခဏအတွင်း မြင်သိစိတ်(နာမ်တရား)ဖြစ်ပေါ်သည်။ သူလည်းမဟုတ်၊ ငါလည်းမဟုတ်၊ သိသည်ဟူသော သဘောမျှသာဖြစ်

သည်။ မေါက်ပြန်တာက ရုပ်တရားဖြစ်သည်။ ရုပ်နှင့် နာမ်သည် သူ့သဘောနှင့်သူ၊ အကြောင်းကြောင့် အကျိုး ဖြစ်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ငါမဟုတ်၊ ငါမရှိဟု ပြတ်သားစွာ သိသွားလျှင် သံယောဇဉ်ပြတ်သည်။ တရားအဆုံးတွင် ယောဟိဏီသည် အောက်ပါအကျိုးသုံးမျိုးကို ရရှိခံစားရ လေသည်။

၁။ သူ့မှာစွဲကပ်နေသော နှုနာရောဂါသည် လုံးဝ ပျောက်ကင်းသွားခြင်း။

၂။ အသားအရေသည် ရွှေအဆင်းကဲ့သို့ ဝါဝင်း သွားခြင်း။

၃။ သောတာပန်တည်သွားခြင်းတို့ဖြစ်သည်။
ရောဟိဏီသည် ထိုဘဝမှ စုတေသေလွန် သောအခါ တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ ရောက်သွားသည်။ ထိုအကြောင်းအရာနှင့်တစ်ဆက်တည်း ကျောင်းလှူသူ ကို ရရှိအပ်သော ဝမ်းမြောက်ဖွယ်ရာ အကျိုး(၆)မျိုးကို ဖော်ပြဦးမည်။

ကျောင်းလှူသောသူများသည် ဖြစ်ရာဘဝ၌ ရွှေဗိမာန်ကြီးပေါက်ပေးခြင်းခံရသည်။ မည်သူမျှ ဆောက်ပေးစရာမလိုပဲ လှူခဲ့သည့်စေတနာကြောင့် ရွှေဗိမာန်ကြီး အလိုလိုပေါ်လာပေးသည်။ ဤကဲ့သို့သော ဖြစ်ရပ်များစွာ ရှိသည်။ လွန်ခဲ့သော ခြောက်နှစ်ခန့်က ရွှေပြည်သာမြို့ နန္ဒဝန်ကျောင်းဆရာတော်၏ တူမလေးတစ်ဦးသည် ရေနံချောင်းမြို့နယ်မှလာပြီး နန္ဒဝန်ကျောင်းကွင်တည်းခိုကာ ဆေးလာကုသည်။

သူမ၏ရောဂါမှာ ဆေးမတိုးပဲ ဆေးကု၍ မသက်သာပဲဖြစ်နေသည်။ တစ်နေ့တွင် ထိုမိန်းကလေးကို မကောင်းဆိုးဝါးတစ်ကောင်က ဝင်စီးပူးကပ်သည်။ ဆရာတော်က “မင်း-ဘယ်သူလဲ” ဟုမေးရာ ဝင်ပူးနေသော မကောင်းဆိုးဝါးကောင်ကြီးက ယောက်ျားသံကြီးနှင့် သူသည် မိန်းကလေးနေထိုင်သောရွာထိပ်က မကောင်းဆိုးဝါးတစ်ကောင်ဖြစ်ကြောင်း ပြောပြသည်။ ဆရာတော်က ဆက်ပြီး “ဒီကို ဘာလာလုပ်တာလဲ၊ ဘာဖြစ်လို့ ဝင်ပူးတာလဲ” ဟုမေးရာ “ဒီမိန်းကလေးကို ကျုပ်လုပ်ထားတာ၊

အသေလုပ်ထားတာဖြစ်လို့ ဆေးကုမနေနဲ့တော့၊ မရတော့ဘူး။ သေမှာပဲ၊ ဒီမိန်းကလေးသေမှ ကျုပ်နေတဲ့ နေရာ သစ်ပင်မှာထားခဲ့ပြီး ကျုပ်က တခြားသွားမယ်၊ လွတ်မယ်” ဟု ပြောပြီး ထွက်သွားလေသည်။

ဆွေမျိုးသားချင်း လူနာရှင်များမှာ အလွန်ပင် စိတ်ဓါတ်ကျသွားကြလေတော့သည်။ “သွားပြီ ဆေးဆက်ကုလို့မရဘူးလို့ ပြောသွားပါလျက်နဲ့ ကုနေလည်း အပို” ဟု ပြောနေတွေးနေခိုက် မိန်းမအသံဖြင့် မကောင်းဆိုးဝါးတစ်ကောင် ပူးဝင်လာပြန်လေသည်။ မကောင်းဆိုးဝါးများ ဝင်ပူးလာသောအချိန်တွင် ပြောခဲ့သော စကားများကို ကက်ဆက်ဖြင့် အသံသွင်းယူထားကြသည်။

မိန်းမအသံဖြင့် ဝင်ပူးလာသော မကောင်းဆိုးဝါးကောင်မှာ အံ့ဩစရာပင်။ ဆရာတော်၏အစ်မဖြစ်လေသည်။ ရောဂါသည်မိန်းကလေး၏ အမေဖြစ်သည်။ ဆုံးသွားသည်မှာ တစ်နှစ်ခန့်ပင်ရှိပေတော့မည်။ နန္ဒဝန်ကျောင်းဆရာတော်က နာမည်ကိုမေးကြည့်သောအခါ မိမိအစ်မဖြစ်နေလေရာ-

“ဟာ-အစ်မ၊ ဘယ်လို ဖြစ်ရတာလဲ”

“တပည့်တော်မ ဝေမာနိကပြိတ္တာကဝ
ရောက်နေပါတယ်၊ တကယ်တော့ အဆောက်အဦးလှူ
ခဲ့တဲ့ကုသိုလ်ကြောင့် တပည့်တော်မ နတ်ပြည်သွားရမှာ
ပါ။ ဒါပေမယ့် သမီးသံယောဇဉ်ကြောင့် အခုလိုဘဝ
ရောက်ရတာ”

ဆိုခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ မေတ္တာသာ ထားကြပါ။
သံယောဇဉ်မထားကြပါနှင့် ဟူသောစကားကို အသေအ
ချာ စွဲစွဲမြဲမြဲမှတ်သားစေလိုပါသည်။ သံယောဇဉ်ထား
သောကြောင့် တဏှာစွဲနှင့်သေသောအခါ ယခုလိုမျိုး
အပါယ်ဘုံသို့ ကျရောက်ရမည်သာ။ မေတ္တာနှင့် စောင့်
ရှောက်လျှင်ပင် လုံလောက်ပြီဖြစ်သည်။ မေတ္တာဆို
သည်မှာ အပူခါတ်လုံးဝမပါပေ။ အအေးခါတ်ဖြစ်သည်။
မေတ္တာ တွင် ကိုယ်ကျိုးမပါပေ။ မိမိနှင့်ပတ်သက်သမျှ
ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းကို ကျန်းမာချမ်းသာကြပါစေဟု နှလုံးသွင်း
ခြင်းသည် မေတ္တာဖြစ်သည်။ မေတ္တာသည် အေးချမ်း
သည်။ ကုသိုလ်တရားဖြစ်သည်။ သံယောဇဉ်သည်

ပူလောင်သည်။ အကုသိုလ်တရားဖြစ်သည်။ နန္ဒဝန်ဆရာ
တော်က ဆက်ပြီ-

“ဒကာမကြီး၊ အခုဘယ်လိုနေရသလဲ”

“ဟို မကောင်းဆိုးဝါးကောင်ကြီး နောက်
ယှက်ထားလို့ သမီးလေးကို နောက်ကလိုက်ပြီး စောင့်
ရှောက်နေရတာနဲ့ နတ်ပြည်ကိုသွားရဖို့ကို၊ မသွားနိုင်
သေးဘူးဘုရား၊ အရှင်ဘုရားတို့ သမီးလေးရောဂါကို
ပျောက်စေချင်ရင် စစ်မှန်တဲ့ ပရောဂဆရာနဲ့ အရှင်ကု
ပါ။ နောက်တော့မှ လိုအပ်သလို ဆေးဆက်ကုပါ။ သူ
မှာရှိတဲ့ အမှောင့်ပယောဂစက်တွေ စင်သွားမှ ဆေးတိုး
မှာပါဘုရား”

မှန်ပေသည်။ ကလေးမကိုဝင်ပူးသော အမျိုး
သမီးပြောသည့်အတိုင်းကုမှသာ ရောဂါပျောက်ကင်းသွား
လေသည်။ ဝင်ပူးဆဲမှာပင် ဆက်လက်မေးလိုက်သည်။

“ရေနံချောင်းကနေ ဒီရန်ကုန်ကို ဘယ်လို
လာသလဲ”

“တပည့်တော်မမှာ ကံကပေးတဲ့ ကမ္မဒိန္နိ တန်ခိုးရှိတော့ ရန်ကုန်ရောက်ချင်တယ်လို့ စိတ်ညွတ် လိုက်တာနဲ့ ခန္ဓာကိုယ်က ရန်ကုန်ရောက်လာတာပဲ ဘုရား”

“ဒါနဲ့ ဒကာမကြီး ဘယ်မှာအိပ်သလဲ”

“ရွှေပြည်သာက စည်ပင်သာယာကွင်းကြီး ထဲက မြောင်းကြီးထဲမှာပါဘုရား”

“ဒကာမကြီးလိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးတွေ အများကြီးပဲ လား”

“ဟာ၊ အများကြီးပဲဘုရား၊ ဒီလောက်ကျယ် တဲ့ ကွင်းကြီးထဲမှာတောင် ညဘက်ဆိုရင် အိပ်ရာနေရာ လုကြရင်း ရန်ဖြစ်နေကြသေးတယ်”

“ဒကာမကြီးရော နေရာလုရသေးလား”

“တပည့်တော်မကတော့ မလုရပါဘူးဘုရား၊ တပည့်တော်မက အဆောက်အဦးလှူတဲ့ကုသိုလ် ရှိ ထားတော့ တပည့်တော်မအိပ်တဲ့နေရာမှာ ရွှေဗိမာန်

ပေါက်ပေးရတယ်ဘုရား”

အဆောက်အဦးလှူခဲ့သောအကျိုးသည် မကောင်းဆိုးဝါးဘဝ ရောက်ရတာတောင်မှ မျက်နှာမငယ်ရပါလားဟူသောအတွေး ဖြစ်မိသည်။ နတ်ပြည်မှာဆိုလျှင် ပြောစရာပင်မလိုတော့ချေ။ အဆောက်အဦးလှူသူသည် “ရွှေဘုံပေါ်ပေါက်၊ ထိတ်ကြောက်လန့်ကင်း”၊ ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်စရာ မရှိ၊ ဘေးကင်းရန်ရှင်းသည်။

“ခြောက်ကင်းယက္ခ၊ ပါပမမက်၊ ဘဝဆက်သိ” ဆိုသည့်အတိုင်းပင်။

မကောင်းဆိုးဝါးများနှင့် ဘီလူးသရဲများက မခြောက်လှန့်နိုင်ချေ။ အိပ်မက်ဆိုးလည်း မမက်သည့်အပြင် မိမိ၏ လားရာဂတိဘဝအဆက်ကိုပါ သိပေသည်။

ထိုနည်းအတိုင်းပင်၊ ရောဟိဏီသည် သေလွန်သည့်အခါတွင် နတ်ပြည်သို့ရောက်ပြီး နတ်သားလေးဦး၏အလည်တွင် ဘုံဗိမာန်နှင့်တကွ နတ်သမီးသွားဖြစ်လေသည်။ ချောမောလှပလွန်းသော ရောဟိဏီနတ်သမီးကို မြင်လျှင်မြင်ချင်း နတ်သားလေးဦးသည် အလွန်

ချစ်ခင်စွဲလန်းသွားကြကာ အချင်းချင်း သူပိုင်သည်၊ ဝါဆိုင်သည်ဆိုသကဲ့သို့ အငြင်းအခုန် ဖြစ်ကြလေတော့သည်။ နတ်သားက လေးယောက်၊ နတ်သမီးက တစ်ယောက်တည်းဆိုသောအခါ အဝေမတည့်ဖြစ်ပြီး သိကြားမင်းထံ အဆုံးအဖြတ်ခံယူရမည့်အခြေအနေသို့ ရောက်သွားတော့သည်။

သိကြားမင်းထံသို့ ရောက်ကြသောအခါ သိကြားမင်းလည်း ရောဟိဏီကိုတွေ့ပြီး ချစ်ခင်စွဲလန်းသွားပြန်သည်။ ရောဟိဏီနတ်သမီးလုပွဲတွင် သိကြားမင်းပါ ပါဝင်လာပြန်လေရာ ငိုအားထက် ရယ်အားသန်စရာ ဖြစ်နေလေတော့သည်။ သိကြားမင်းက နတ်သားလေးယောက်အား-

“ကဲ၊ မင်းတို့နတ်သားလေးယောက်လုံး ဖြေဆိုပါ။ ယောဟိဏီကို မြင်တာနဲ့ ဘယ်လိုခံစားကြရတယ်ဆိုတာ အသီးသီး ပြောပြကြစမ်း”

ပထမနတ်သားက-

“ရောဟိဏီကို စတွေ့တာနဲ့တပြိုင်နက် စစ်
မြေပြင်မှာတီးတဲ့ စစ်စည် စစ်မောင်းကြီး တီးခတ်သလို
ရင်ထဲမှာ တဒိန်းဒိန်းနဲ့ မြည်ဟီးနေပါတယ်”

ဒုတိယနတ်သားက-

“ရောဟိဏီကိုတွေ့တဲ့အချိန်ကစပြီး တောင်
ပေါ်ကနေ အရှိန်အဟုန်ပြင်းစွာစီးဆင်းလာတဲ့ ရေတံ
ခွန်က ရေစီးသံပမာ ရင်ထဲကရင်ခုန်သံတွေဟာ တဝုန်း
ဝုန်းနဲ့ မြည်ကြွေးနေပါတယ်”

တတိယနတ်သားက-

“ရောဟိဏီကို မြင်ရတဲ့အချိန်ကစပြီး စစ်
မြေပြင်က စစ်ရထားတွေမှာလွှားထားတဲ့ စစ်တံခွန်တွေ
လေအပင့်မှာ တလွင့်လွင့်နဲ့ ရွှေ့လျားလှုပ်ခတ်နေသလို
ရင်ထဲမှာ တဖျတ်ဖျတ်တလှုပ်လှုပ် ခံစားနေရပါတယ်”

နောက်ဆုံး စတုတ္ထနတ်သားက-

“ရောဟိဏီကို စတွေ့တာနဲ့ ကြည့်မဝ ရှုမ
ငြီးတဲ့ ရောဟိဏီရဲ့အလှကို မျက်လုံးအစုံ ကျွတ်ကျမ

တတ် ကြည့်ရင်းကြည့်ရင်းနဲ့ မျက်လုံးနှစ်လုံး ပြူးထွက်
လာတာ ပုစ္ဆန်မျက်လုံးလိုဖြစ်ပြီး မျက်လုံးနှစ်လုံးကို မျက်
လုံးအိမ်ထဲကိုတောင် ပြန်ထည့်လို့မရအောင် ဖြစ်နေပါ
တယ်”

နတ်သားလေးယောက်သည် ရောဟိဏီနှင့်
ပတ်သက်၍ အသီးသီးခံစားနေရသော ခံစားချက်များကို
အပြိုင်အဆိုင် ဖွဲ့နွဲ့ပြောပြပြီး သူ့မပေးပါနဲ့၊ ကျွန်ုပ်ကိုသာ
ပေးပါ စသည်ဖြင့် အလှအယက်တောင်းဆိုပြီးကြသော
အဆုံးတွင် သိကြားမင်းသည် နတ်သားလေးယောက်၏
ရောဟိဏီနှင့်ပတ်သက်၍ ခံစားချက်များမှာ သည်ရွေ့
သည်မျှသာဖြစ်၍ တော်ပေသေးသည်။ ကျွန်ုပ်ခံစားနေရ
သည်ကိုပြောပြရလျှင် ရောဟိဏီကိုသာ မရလျှင်
ချက်ချင်း သေပွဲဝင်ရမှာဖြစ်ကြောင်းပြောလိုက်ရာ နတ်သ
မီးအခြံအရံ ငါးရာစီရှိကြသော နတ်သားလေးဦးသည်
ရောဟိဏီနှင့်ပတ်သက်၍ ၎င်းတို့ထက်ပိုပြီးခံစားနေရ
သော သိကြားမင်းအားငဲ့ကွက်သောအားဖြင့် ရောဟိဏီ
ကို အသီးသီး စွန့်သွားကြလေသည်။

သောတာပန်တည်သွားသူ၏သန္တာန်တွင် ငါ
 ဟူသောအစွဲ ကင်းသွားပြီဖြစ်သည်။ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ အ
 ပေါ်တွင် ငါစွဲကင်းပြီးသူများသည် အပါယ်မကျတော့ပေ။
 ဤသည်မှာ ဝိပဿနာတရားကို နာကြား သိရှိ နားလည်
 ခြင်း၏ အကျိုးဖြစ်သည်။ ဝိပဿနာတရားကို နာကြား
 သိရှိ နားလည်ခြင်းကင်းသူအတွက် ဆွေမျိုးသားချင်း၊
 အပေါင်းအသင်းမိတ်ဆွေ၊ ရွှေငွေဥစ္စာမှန်သမျှသည် မိမိ၏
 ရန်သူသာဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်-

ဆွေမျိုးသားချင်း၊ အပေါင်းအသင်းမိတ်ဆွေ၊
 ရွှေငွေဥစ္စာဆိုသည်ကို အသာထားပါဦး၊ မိမိ၏ ခန္ဓာကိုယ်
 အသွေးအသားကို စွဲလန်းပြီးသေလျှင်ပင် ပြိတ္တာဘုံသို့
 ရောက်ရလေသည်။ ထို့ကြောင့် ဘာကိုမျှ စွဲလန်းခြင်း
 မပြုသင့်ပေ။

“ဥစ္စာစုကို မဆိုထားလို
 ကိုယ်ဝတ်ခြုံလွှမ်း ပုဆိုးနွမ်းက
 သင်္ကန်းမျှ၌ လောကဏ္ဍိဟိတ်

ငဲ့သည့်စိတ်ကြောင့် ဖုတ်ပြိတ်သန်းပျ
ဖြစ်ကုန်ကြ၏။”

ဗုဒ္ဓလက်ထက်တော်အခါက တိဿဆိုသော
ရဟန်းတော်တစ်ပါးသည် အကျင့်သီလဖြူစင်သော ရ
ဟန်းကောင်းတစ်ပါးဖြစ်သော်လည်း တရားမရှိရှာပေ။
တစ်နေ့တွင် သင်္ကန်းအသစ်တစ်ထည် အလှူခံရရှိသော
အခါ အမြတ်တနိုးနှင့် ခေါင်းအုံးအောက်တွင်ထားပြီး
အိပ်သည်။ အလှူအတန်းကြွသောအခါမှသာ ဝတ်ရုံမည်
ဟု စိတ်ကူးထားသည်။ သို့သော် သင်္ကန်းအလှူခံရသော
နေ့ ညဉ့်သန်းခေါင်ယံ ကျိန်းစက်နေခိုက်တွင် ရုတ်တ
ရက် ပျံတော်မူသွားရာ သင်္ကန်းအားစွဲလန်းစိတ်နှင့်
သင်္ကန်းခေါက်ထဲတွင် သန်းပြိတ္တာ သွားဖြစ်လေတော့
သည်။

လူအများက ဘုန်းကြီးသေလျှင် ပြန်တော်မူ
တယ်ဟု ဆိုကြသည်။ သို့သော် မြေထဲသို့ လျှိုးသွားတော်
မူသော ဘုန်းကြီးများလည်း ရှိနေသေးသည်။ လောဘ
ဦးစီးစိတ်နှင့်သေလျှင် မည်သူမဆို ပြိတ္တာဖြစ်နိုင်သည်။

ရဟန်းကြီးတိဿသည်လည်း သင်္ကန်းကိုစွဲပြီး သန်းပြိတ္တာ ဖြစ်သွားခြင်းမှာ အပါယ်ဘုံသို့ အလည်တစ်ခေါက်ဖြစ် သည်။

ရဟန်းကြီးတိဿ မရှိတော့သောကြောင့် ကျွန်ုပ်ရစ်ခဲ့သောသင်္ကန်းကို ကျွန်ုပ်ရဟန်းများက ဝေခြမ်းရေး ပြုလုပ်မည်ပြင်သောအခါ “ငါ့သင်္ကန်းကို မဝေကြနဲ့” ဟု သန်းပြိတ္တာကြီးက ထအော်လေတော့သည်။ ထိုအသံကို ပုထုဇဉ်ရဟန်းများက မကြားနိုင်ကြ။ ဘုရားရှင်က ဒိဗ္ဗ သောတအဘိဉာဉ်ဖြင့်ကြားတော်မူရာ -

“ရဟန်းတို့ သင်တို့ရဲ့မိတ်ဆွေရဟန်းကြီးဟာ ရဟန်းကောင်းဖြစ်သော်လည်း စွဲလန်းတတ်တဲ့ လောဘ ကို လက်ခံမိလို့ သင်္ကန်းခေါက်ထဲမှာ သန်းပြိတ္တာဖြစ် နေတယ်။ သင်တို့အနေနဲ့ သူပိုင်သင်္ကန်းကို အခုနေ ခွဲဝေယူရင် မကျေမနပ်နဲ့ ဒေါသဖြစ်ပြီး အပါယ်ထပ်ကျ လိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် အခု မယူကြနဲ့ဦး၊ ခုနစ်ရက်ပြည့် ရင် သူဟာ ကောင်းတဲ့ဘုံကိုရောက်လိမ့်မယ်” ဟု ဆို သောကြောင့် ခုနစ်ရက်စောင့်ပြီးမှ ဝေခြမ်းကြလေသည်။

တိဿရဟန်းလည်း အပါယ်ဘုံတွင် ခုနစ်ရက်ပြည့်သော အခါ စုတိကျပြီး နတ်ပြည်သို့ရောက်သွားလေသည်။

စွဲလန်းမှုသံယောဇဉ်သည် မည်မျှကြောက်စရာကောင်းလှပါသနည်းဟု ဆင်ခြင်အပ်သည်။ ရဟန်းကောင်းတစ်ပါးသည်ပင်လျှင် သင်္ကန်းလေးတစ်ထည်မျှကို စွဲလန်းတွယ်တာစိတ်ကြောင့် ဒုက္ခရောက်သွားရသည်။ ထိုမျှမက-

“ပြင်ပဥစ္စာ၊ မဟုတ်စွာသေး
ကာယအဆင်း ကိုယ်အတွင်းဝယ်
မွေးညင်းဆံစု ရုပ်ဝတ္ထု၌
တစ်ခုခုထပ် စွဲကပ်စွန်းငြိ
ဇောစိထိဖြင့် စုတိပုဂ္ဂိုလ်
ယိုထိုပိုးလောက် စားသောက်ပြန်ကာ
ဖြစ်တတ်စွာဟု ကျမ်းလာမုချ
ဤသို့ပြ၏” ဟု မယဒေဝလင်္ကာတွင် ဆို

ထားပြန်၏။ ပြင်ပဗဟိဒ္ဓဖြစ်သော ရတနာရွှေငွေ ဆွေ မျိုးသားချင်း သင်းပင်းဆိုသည်ကို အသာထား၊ မိမိ၏ ခန္ဓာကိုယ်ကိုကြည့်ပြီး “ငါ့အသားလေးက ဝါဝါဝင်းဝင်းနဲ့ သွားလေးတွေကလည်း ပုလဲလုံးရွဲလုံးလေးတွေလို ညီညာ ဖြူဖွေးလို့ စသည်ဖြင့် ကိုယ့်ကိုယ်ကို နှစ်သက်သဘော ကျစွဲလန်းပြီးသေသွားလျှင် ဒီခန္ဓာကိုယ်ကိုပြန်ပြီး မှီ တွယ်စားသောက်ရသော ပိုးလောက်လန်းဘဝသို့ ရောက် ရလေသည်။ မည်မျှလောက် ကြောက်စရာကောင်းလှ သည်ကို စဉ်းစားမကြည့်ရဲလောက်အောင်ပင်။

လောဘဆိုသည်မှာ သမုဒယသစ္စာကို ညွှန်း ဆိုသည်။ သမုဒယသစ္စာဆိုသည်မှာ ပယ်ရမည့်တရား ဖြစ်သည်။ ဆောင်ရမည့်တရားမဟုတ်ဟု သတိချပ်စေလို သည်။ ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ၊ နိရောဓသစ္စာ၊ မဂ္ဂ သစ္စာဟူသော သစ္စာလေးပါးကို သိ ပယ် ဆိုက် ပွားဟု အကျဉ်းမှတ်သားနိုင်သည်။

ဒုက္ခသစ္စာသည် သိရမည့်တရား။

သမုဒယသစ္စာသည် ပယ်ရမည့်တရား၊
 မဂ္ဂသစ္စာသည် ပွားများရမည့်တရား၊
 နိရောဓသစ္စာသည် မျက်မှောက်ပြုရမည့်တရားဖြစ်သည်။

ခန္ဓာသိအနေဖြင့်လည်း-

“လိုချင်လျှင် ဆင်းရဲသည်

မလိုချင်လျှင် ချမ်းသာသည်” ဟု ဝိပဿနာကျင့်စဉ်ကို မှတ်သားနိုင်သည်။ “လိုချင်လျှင်” ဆိုသည်မှာ သမုဒယသစ္စာ၊ တဏှာဖြစ်သည်။ မိမိကိုယ်ခန္ဓာ၊ အသွေးအသား၊ ဥစ္စာရွှေငွေ၊ ဆွေမျိုးသားချင်း၊ မည်သည့်အရာဖြစ်စေ လောဘနှင့်လိုချင်လျှင် သမုဒယသစ္စာဖြစ်သည်။ သမုဒယသစ္စာရှိနေသမျှ ဒုက္ခချည်းသာဖြစ်သည်။ ဒုက္ခဖြစ်လျှင် ဆင်းရဲသည်။ ထို့ကြောင့် မဆင်းရဲလိုလျှင် ဘာကိုမျှ မလိုချင်ရုံသာဖြစ်သည်။

“မလိုချင်လျှင် ချမ်းသာသည်” ဟုဆိုရာတွင် လောဘဟူသော လိုချင်တပ်မက်မှုတဏှာကြောင့် ဆင်း

ရဲရသည်။

ဒုက္ခသစ္စာဆိုသည်မှာ သမုဒယကို အရင်းခံသည်။ သမုဒယကြောင့် ဒုက္ခဖြစ်ရသည်ဟု သိနားလည်သွားသည်နှင့် သမုဒယမှန်သမျှကို ပယ်သတ်လေလျှင် ချမ်းသာသွားတော့သည်။ သမုဒယကို ပယ်သတ်ခြင်းသည် မဂ္ဂသစ္စာဖြစ်ပြီး ချမ်းသာခြင်းသည် နိရောဓသစ္စာ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မလိုချင်အောင်၊ လိုချင်တာတွေမရှိအောင် ဘာလုပ်ရမည်နည်း။

မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားများပေးကြရမည်ဖြစ်သည်။ မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားများသောကြောင့် ချမ်းသာသွားရပုံကို ဥပမာနှစ်ခုမျှ တင်ပြမည်ဖြစ်သည်။ ပထမတစ်ခုမှာ ပြည့်တန်ဆာမတစ်ဦးအကြောင်းဖြစ်သည်။ ထိုပြည့်တန်ဆာမသည် ရုပ်ဆင်းရှုပကာ အလွန်ချောမောလှပပြီး သူမနှင့် ပျော်ပါးလိုသူတိုင်းသည် တစ်ညတာအတွက် ငွေအသပြာတစ်ထောင် ပေးရသည်။ ထိုခေတ်အခါက ငွေတစ်ထောင်ဆိုသည်မှာ တန်ဖိုးကြီးမားလွန်းသော

ကြောင့် ထိုပြည့်တန်ဆာမနှင့် ပျော်ပါးနိုင်သူများမှာ မင်းညီမင်းသားများ၊ သူဌေးသူကြွယ်များသာဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ထိုပြည့်တန်ဆာမသည် ထီးသုံးနန်းသုံးဆိုလျှင်လည်း မမှားပေ။

တစ်ရက်တွင် စောင်းသမား သူဆင်းရဲတစ်ယောက်သည် ပြည့်တန်ဆာမကို တွေ့မြင်နှစ်သက်သွားပြီး ပျော်ပါးလိုသောကြောင့် ငွေတစ်ထောင်ပြည့်အောင် စုလေတော့သည်။ လနှင့်နှစ်နှင့်ချီပြီး စုရာ ငွေတစ်ထောင်ပြည့်သည်နှင့် ပြည့်တန်ဆာမနှင့် တစ်ညတာပျော်နိုင်ရေးအတွက် စိတ်ဝယ်တွေးရင်း အပြေးလေးရောက်သွားသည်။

ပြည့်တန်ဆာမက မိမိသည် မင်းစိုးရာဇာတို့၏ အသုံးတော်ခံ၊ အဘိုးတန်ပြည့်တန်ဆာဖြစ်ကြောင်း၊ ဆင်းရဲသားများ အနားပင်မသိနိုင်ကြောင်း၊ မိမိအနေဖြင့် ၎င်းဆင်းရဲသားအား စိတ်ကူးထဲမှာပင်ထည့်၍မရကြောင်း စသည်ဖြင့် မောက်မောက်မာမာပြောဆိုပြီး တစ်ညတာပျော်ပါးခွင့်တောင်းခံလာသော စောင်းသမားကို လုံးဝ

လက်မခံပဲ ငြင်းဆန်လွှတ်လိုက်သည်။ စောင်းသမားလည်း ရှက်စိတ်၊ နာကြည်းစိတ်များကို စောင်းနှင့်အတူ ရင်ဝယ်ပိုက်ပြီး ဦးခေါင်းငိုက်စိုက်ချ ပြန်လာခဲ့ရရာတော့သည်။ အိမ်အပြန်လမ်းတွင် “အင်း-မင်းနဲ့ငါ တွေ့ကြသေးတာပေါ့ကွာ” ဟု စိတ်ထဲက ကြုံးဝါးနေတော့သည်။

နောက်တစ်နေ့ညတွင် လှသလောက် မာနကြီးသော ပြည့်တန်ဆာမအတွက် ခံစားချက်ပေါင်းများစွာ ပြင်းထန်နေသော စောင်းသမားသည် ပြည့်တန်ဆာမအိမ်အနားသွားပြီး မလှမ်းမကမ်းနေရာမှ စောင်းတီးခပ်လေသည်။ သာယာနာပျော်ဘွယ် သီချင်းသံနှင့် ငြိမ်ငြောင်းသော စောင်းတီးခပ်သံကိုကြားလိုက်ရသည်နှင့် ပြည့်တန်ဆာမသည် သီချင်းသံ စောင်းသံ ဂီတအနုပညာ၏ ဖမ်းစားမှုညွှတ်ကွင်းတွင် မိန်းမူးသက်ဆင်းသွားတော့သည်။ ဂီတစွမ်းအားရဲ့ စွမ်းပကားကို တွန်းလှန်နိုင်စွမ်းမရှိတော့သော ပြည့်တန်ဆာမသည် အိပ်ခန်းတွင်း အိပ်ယာထက်ဆီမှ မျက်စိမှိုက်ခံစားနေရသည်ကို အားမရနိုင်လွန်းသောကြောင့် မျက်လွှာအစုံကို မှေးစင်းပြီး အသံ

နှင့် နီးနိုင်သမျှနီးအောင် တိုးသွားမည်ဆိုသော စိတ်ကူး
 နှင့် ထလာတော့သည်။ အိပ်ခန်းထဲမှ အိမ်အပေါ်ထပ်
 လေသာဆောင်သို့ ရောက်မှန်းမသိရောက်လာသော ပြည့်
 တန်ဆာမသည် သီချင်းသံနှင့်စောင်းသံတို့၏ ဂီတမှော်
 ကို သာယာတပ်မက်မိသည့် လောဘတဏှာကြောင့်
 လေသာဆောင်ပေါ်မှ အိမ်အောက်ဆီသို့ အရုပ်ကျိုးပြတ်
 ပြုတ်ကျပြီး ဇက်ကျိုးကာ သေရရှာလေသည်။ လောဘ
 တဏှာနှင့် သေရခြင်းဖြစ်သောကြောင့် အပါယ်သို့လည်း
 ကျရဦးမည်ဖြစ်သည်။ လိုချင်လျှင် ဆင်းရဲသည်ဟု ဆို
 ခြင်းကို ဤဥပမာလေးက သက်သေပြနေသည်။ အပါယ်
 ဘုံသို့ရောက်ရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခဖြစ်သည်။
 ထို့ကြောင့် သစ္စာလေးပါးကို ခန္ဓာသိဖြင့် သဘောပေါက်
 နိုင်စေရန် ဝိပဿနာတရားများကို နာကြားသင့်လှပေ
 တော့သည်။ သစ္စာလေးပါး တရားသိလျှင် အပါယ်တံ
 ခါးပိတ်သည်။ အပါယ်တံခါးပိတ်ခြင်းလောက် ဝမ်းသာ
 စရာကောင်းသည့်အရာ မရှိပေ။

ယခုတဖန် မလိုချင်သောကြောင့် ချမ်းသာ

သော၊ ဝိပဿနာရူပီးသောကြောင့် နိဗ္ဗာန်ရသွားသော သီရိဓမ္မာသောက(အာသောက)မင်းကြီး၏ မိဖုရားကြီး တစ်ယောက် အကြောင်းဖြစ်သည်။ တစ်နေ့သောအခါ မိဖုရားကြီးသည် မင်္ဂလာဥယျာဉ်တော်အတွင်း စံမြန်းနေခိုက် ကရဝိက်ငှက်တစ်ကောင် တွန်ကျူးလိုက်သော အသံကို ကြားလိုက်ရသည်။

အလွန်တရာ သာယာလှသော ကရဝိက်ငှက်သံကို ကြားရသော်လည်း ဝိပဿနာအခံရှိသော မိဖုရားကြီးသည် ငှက်သံပေါ်တွင် တပ်မက်သော လောဘတဏှာမဖြစ်ပဲ ဘုရားရှင်ထံ စိတ်ရောက်သွားသည်။ “ဪ၊ ကိလေသာတွေပြည့်နေတဲ့ ငှက်အသံတောင်မှ ဒီလောက်သာယာရင် ကိလေသာအညစ်အကြေး လုံးဝကင်းစင်တဲ့ ဘုရားရှင်ရဲ့အသံတော်ဆိုရင် ဒီထက်မက အဆပေါင်းများစွာ သာယာမှာပဲ” ဟု တွေးမိလိုက်သည်။ ဘုရားရှင်၏အသံတော်ကို မှန်းဆတွေးရင်း သဒ္ဓါကြည်ညိုစိတ်များပေါ်လာပြီး ရင်ထဲတွင် ပီတိများလွှမ်းခြုံ ထုံမွှမ်းလာတော့သည်။

ပီတိစိတ်သည် နာမ်တရားသာဖြစ်သည်။
 ဖြစ်ပြီးလျှင် ပျက်မြဲ။ ဝိပဿနာ အခံရှိပြီးဖြစ်သော မိဖု
 ရားကြီးသည် ရင်ထဲ၌ ပီတိဖြစ်သွားသည်ကို သိလိုက်
 သည်နှင့် ပီတိဆိုသည်မှာ နာမ်တရားသာ၊ နာမ်တရား
 သည်လည်း ဖြစ်ပြီးလျှင် ပျက်သည်ပဲဟု မဂ္ဂသစ္စာပွား
 လိုက်သည့်အခါ သာယာလှသော ကရဝိက်ငှက်သံအပေါ်
 စွဲလန်းမှုကင်းစင်၊ သာယာမှုတဏှာနှင့် မယှဉ်သည့်အ
 တွက် သစ္စာလေးပါး ဝင်သွားလေသည်။

သစ္စာလေးပါးဝင်သည်ဆိုသည်မှာ ဒုက္ခသစ္စာ
 ကို သိခြင်း၊ သမုဒယသစ္စာကို ပယ်ခြင်း၊ မဂ္ဂသစ္စာကို
 ပွားများခြင်း၊ နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းဖြစ်သည်။
 ရုပ်နာမ်တို့၏ မမြဲမှု၊ ကြားစိတ်၊ မြင်စိတ်၊ နံစိတ်၊ ထိ
 တွေ့စိတ် စသည်တို့၏ မမြဲမှုလက္ခဏာကိုသိခြင်းကို ဒုက္ခ
 သစ္စာကိုသိခြင်းဟုခေါ်သည်။ ဒုက္ခသစ္စာကိုသိလိုက်သည်
 နှင့် သမုဒယသစ္စာကို ပယ်ပြီးသားဖြစ်သွားသည်။ သမု
 ဒယသစ္စာကို ပယ်လိုက်သည်နှင့် တဏှာလည်း ငြိမ်း
 သည်။ ခန္ဓာလည်း သိမ်းသည်။ ထိုအခါ နိရောဓသစ္စာ၊

နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းဖြစ်သည်။

နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်သောဉာဏ်သည် မဂ္ဂသစ္စာဉာဏ်ဖြစ်သည်။ သိ ပယ် ဆိုက် ပွား ကိုက်ညီ သွားသည်။ မဂ္ဂသစ္စာပွားလိုက်သောအခါ သစ္စာလေးပါး ကိုက်ပြီး သောတာပန်တည်လေသည်။

လိုချင်နေသမျှ ဆင်းရဲမည်ဖြစ်သည်။ လိုချင် ခြင်းသည် သမုဒယသစ္စာဖြစ်သည်။ ဆင်းရဲခြင်းက ဒုက္ခ သစ္စာဖြစ်သည်။ မလိုချင်လျှင် ချမ်းသာသည်။ မလိုချင် ခြင်းသည် မဂ္ဂသစ္စာဖြစ်သည်။ ချမ်းသာခြင်းသည် နိရောဓ သစ္စာဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အ ရသာ၊ အတွေ့အထိ၊ အတွေ့အာရုံဟုဆိုသော အာရုံ ခြောက်ပါးနှင့် တိုက်ဆိုင်လာတိုင်း လိုချင်စိတ်များ ပေါ် မလာစေရန် မြင်သိစိတ် အနိစ္စ၊ ကြားသိစိတ် အနိစ္စ၊ နံသိစိတ် အနိစ္စ၊ စားသိစိတ် အနိစ္စ၊ ထိသိစိတ် အနိစ္စ၊ တွေးကြံသိစိတ် အနိစ္စဟုရှုပွားပြီး ယခုဘဝမှာပင် မဂ် ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုပြီး ချမ်းသာကြပါစေ။ ။